

KWEKEN MET CORALLUS ENYDRIS ENYDRIS (DE BOOMBOA VAN DE AMAZONE).

Door: Al Winstel, 2651 Cornwall Drive, Cincinnati, Ohio 45231, U.S.A.

Inhoud: Inleiding - Mijn dieren - Dracht - Geboorte.

INLEIDING

De boomboa (*Corallus enydris enydris*) behoort tot hetzelfde genus als de moeilijk te krijgen groene boomboa (*Corallus caninus*) en de zeldzamere, geringde boa (*Corallus annulatus*). De meer naar het noorden voorkomende *Corallus enydris cooki* wordt gevonden in het zuiden van Nicaragua tot in het midden van Venezuela. Ook op Trinidad en verschillende naburige eilanden komt deze voor (Freiberg, 1982; Melain, 1983; Schwarz, 1975). *Corallus enydris enydris* komt voor in zuid Venezuela, de Guiana's en in een brede strook in het midden van Zuid Amerika. De ondersoorten verschillen daarin, dat de *cooki* afgeronde vlekken heeft (als ze die al heeft) en minder dan 50 rijen schubben (Bartlett, 1986).

Ofschoon het gedrag van deze slangen in gevangenschap uiteenloopt van met tegenzin aksepteren te worden gehanteerd tot regelrechte agressiviteit, schijnen ze zeer goed in gevangenschap te overleven. Een groot aantal mensen is er al in geslaagd te kweken met deze slang. Hoewel geen ideale huisdieren, zijn de boomboa's van de Amazone zeer interessant om te bestuderen wat betreft hun gedragingen en voortplanting. Ze zijn ook relatief goedkoop. Ze zijn verder zeer attractief, met een driehoekige, robuuste kop, grote ogen met elliptische pupillen en een heel spectrum van kleuren, waaron-

der grijs, bruin, oranje, rood, geel en groen. Al die kleuren kan men in één en dezelfde worp aantreffen. Bovendien kunnen de kleuren veranderen tijdens de groei. Dieren kunnen uniform van kleur, een beetje gevlekt of zeer gevlekt zijn, en het resultaat van een paring voorspellen is praktisch onmogelijk (resultaten van verschillende paringen zijn gedetailleerd uitgewerkt door Bartlett, 1986). *Corallus enydris enydris* wordt ongeveer 1,50-1,80 m lang, maar heeft de slanke bouw van een boomslang. De groeven van de warmtezintuigen zijn zeer geprononceerd op de boven- en onderlabialen aanwezig en lichten als ogen op wanneer het licht van een zaklamp erop valt. Men kan bij het hanteren het beste slangenhaken gebruiken om schade aan de bek van het dier door onnauwkeurige aanvalspogingen te voorkomen. Hoewel de tanden lang zijn, waarschijnlijk ten behoeve van het vangen van vogels, zijn de verwondingen niet ernstig. Ze kunnen echter flink bloeden.

MIJN DIEREN

Mijn dieren, waarschijnlijk uit Suriname afkomstig, zijn ondergebracht in een multiplex terrarium van 75x60x75 cm (lxbxh). De scharnierende voorkant heeft een grote, plexiglazen ruit. Er zijn twee ventilatie-openingen in de bovenkant van 10x10 en 25x30 cm. Daar zit plastic horregas en ijzergas met een maaswijdte van 0,6 cm overheen (horregas aan de binnenkant voor de gladheid, ijzergas voor de sterkte).

Een Vitalite van 15 Watt hangt boven de grootste opening. Het terrarium is voorzien van een pot als schuilplaats, twee takken vastgebonden aan de zijkanten van het terrarium, een paar plastic planten en een echte Sanseveria, een steen, een grote vlakke waterbak. Een Modrog verwarmingsplaatje is bevestigd aan een stuk plexiglas (voor de sterkte)

en bedekt met een zak met zand om de warmte te verspreiden. Een dun luchtslangtje loopt van een aquariumluchtpompje (tegen de muur van de kamer gemonteerd, niet tegen de wand van het terrarium) door een gat in de zijkant naar de waterbak. De pomp is 24 uur per dag in bedrijf, teneinde het water in beweging te houden en de luchtvochtigheid te verhogen. De Vitalite is aangesloten op een tijd klok die zorgt voor 12 uur daglicht. De kamertemperatuur loopt 's zomers van 27-30 C en blijft 's winters op 23 C. Het verwarmingsplaatje zorgt in de winter voor ongeveer 29 C. 's Zomers is ze uitgeschakeld. Aanvankelijk werd krantepapier als substraat gebruikt, later houtkrullen van de cypres. Indien mogelijk wordt er 1 of 2 keer per dag gesproeid.

Het beige gekleurde vrouwtje eet muizen, ratten en eendagskuikens (allemaal dood). Het zwart met lichtgrijze mannetje eet alleen vogels (kuikens). Vanaf juli 1985 tot augustus 1986 at het vrouwtje vrij regelmatig. Vanaf september vastte zij gedurende de draagtijd. Na aanvankelijk van juli 1985 tot de lente van 1986 onregelmatig te hebben gegeten, aksepteerde het mannetje daarna regelmatig voedsel.

DRACHT

Tot 13 februari 1986 was geen abnormaal gedrag waar te nemen. Maar 's avonds had de man 2 lussen rond het vrouwtje gedraaid op ongeveer 10 cm van elkaar. De buiken van de dieren lagen niet tegen elkaar. Ongeveer dezelfde positie werd enige dagen later waargenomen zonder dat er van een echte copulatie sprake was. Op 28 maart werd de man verwijderd en in een apart terrarium gezet om hem weer tot eten te brengen. Op 25 juni werd hij weer in het terrarium van het vrouwtje gezet. Tegen het einde van augustus leek het vrouwtje een

verdikking te hebben op eenderde van de cloaca. Ze hield op met eten en werd zeer geïrriteerd. Ze viel soms aan van achter uit het terrarium, wanneer de deur werd opengemaakt. Zowel overdag als 's nachts lag ze voornamelijk op de verwarming. Op 9 november leek de zwelling af te nemen op de plaats waar deze begonnen was, maar toe te nemen van daar af naar achteren. Vanaf die tijd bracht het vrouwtje de ochtenden door in de schuilplaats en de middag en avond op de verwarming. Haar buik bleef dik, terwijl ze magerder werd langs de wer-
velkolom.

GEBOORTE

Volgens Mattison (1986) was de draagtijd ongeveer 200 dagen. Aannemend dat de laatst mogelijke copulatie op 28 maart plaatsvond, zou de geboortedatum rond 20 oktober liggen. Deze datum ging echter voorbij zonder dat de gedragingen van het vrouwtje veranderden. Begin november werd het vrouwtje donkerder van kleur en kwam er een post-oculaire streep tevoorschijn. Toen ik op 10 december 's avonds in het terrarium keek, kropen er 9 kleine boomboa's rond in het terrarium. Er schoof een laatste bobbel door het moederdier en het tiende slangetje werd geboren, gehuld in een helder vlies. Nog verschillende contractiegolven liepen door het lijf van het vrouwtje, maar er werden geen jongen meer geboren. Gedurende de volgende vijf dagen at ze vier muizen. Uitgaande van een paring eind maart leverde dit een draagtijd van tenminste 250 dagen op. Gezien de relatief lage kamertemperatuur lijkt het onwaarschijnlijk dat de worp het resultaat was van een paring in eind juni (draagtijd van 160 dagen). Vijf jongen hadden een zalmrode kleur met vage afdrukken van donkere patronen en kopstrepen. De andere vijf waren zwart met een dubbele rode zig-

zaglijn op de rug en rode vlekjes op de flanken. Hun buiken waren oranje met zwarte spikkels en hun koppen waren zwart met oranje strepen. De totale lengt was ongeveer 55 cm. Ze zagen er allemaal volkomen normaal uit, behalve een knobbeltje op het puntje van het staartje van een zwart exemplaar. Op basis van de staart/kop-romp verhouding kwam ik op 3 mannen en 3 vrouwen en 4 waarvan het niet te zeggen was.

LITERATUUR

- Bartlett, R.D., 1986. Comments on the Amazon Tree Boa (*Corallus enydris* sp.). Notes from NOAH 14 (2): 3-6.
- Freiberg, Dr. Marcos, 1982. Snakes of South America. TFH Publications. Neptune, N.J.
- Mattison, Chris, 1986. Snakes of the World. Facts on File Press. N.Y.
- McLain, John M., 1983. Boas of Tropical America. Freshwater & Marine Aquarium Magazine 6 (7): 38 ff.
- Schwartz, Albert & Richard Thomas, 1975. Checklist of West Indian Reptiles and Amphibians. Carnegie Museum of Natural History Publications, p 181.
- Winstel, Al, 1985. Herps by Mail. The Forked Tongue 10 (9): 7-9. Greater Cincinnati Herpetological Society.
-

Vertaling: Bertus van der Heijden.